

JUBILEUM

Vier eeuwen samen in één kerk

De Gasthuiskerk staat letterlijk en figuurlijk middenin de samenleving. Al vierhonderd jaar.

door Piet Kleemans

ZIERIKZEE - Ooit, weet André Flikweert, was de richtingstrijd binnen de hervormde gemeente fel. Heel fel. „Veel heftiger dan ik dacht dat het geweest was”, aldus Flikweert, eerste scriba van de gewone wijkgemeente en auteur van het boek 'Gewoon hervormd' dat zaterdag tijdens de viering van het 400-jarig gebruik van de Gasthuiskerk door de hervormde gemeente gepresenteerd wordt. Anno 2013 zijn de verhoudingen tussen de gewone wijkgemeente en de vrijzinnig wijkgemeente goed. „We geven elkaar de ruimte”, aldus Flikweert. Co van der Valk, lid van de vrijzinnige wijkgemeente en voorzitter van het College van Kerkrentmeesters, beaamt het grif. „Al sinds jaar en dag gebruiken we de kerk gezamenlijk en daar zijn heel goede zakelijke afspraken over.” Flikweert knikt instemmend. Het beeld van nu is een ander beeld dat dat van vroeger. „Vroeger was de hervormde gemeente in Zierikzee opvallend conservatief. Zwaar

in de leer zeg maar. En eind van de achttiende eeuw was het helemaal omgedraaid en stond de hervormde gemeente in Zierikzee te boek als heel modern.” Wat Flikweert tijdens zijn spitwerk in oude Kerkbodes en notulen van kerkeradsvergaderingen ook tegenkwam waren de verhalen over een restauratie die negen jaar duurde, de komst van het Marcusenorgel en de rol die vooraanstaande predikanten als Godefridus Corneliszoon Udemans speelden. Udemans was een vertegenwoordiger van de behoudende

400

jaar lang is de Gasthuiskerk aan het Havenplein in Zierikzee het thuis van de hervormde kerk. Zowel de vrijzinnige wijkgemeente als de gewone wijkgemeente kerken er.

stroming. „Maar er is ook eens een dominee geweest die openlijk lid was van de PvdA. Die kreeg de bijnaam 'Vroom en Dreesman', lepelt Flikweert een anekdote uit het boek op. De Gasthuiskerk - oorspronkelijk de kapel van het gasthuis voor arme vreemdelingen op doorreis en behoeftige zieken - is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van vrijzinnige en gewone wijkgemeente. In 1651 werd de kerk ingrijpend verbouwd, waarbij het Godshuis werd uitgebreid met een galerij binnen, boven een overdekte beurs - onder Zierikzeenaars beter bekend als De Beuze - buiten. Die uitbreiding heeft de kerk zijn typische 'lay-out' bezorgd. „Je zit hier als het ware rond de preekstoel en dat is best wel bijzonder”, stelt Van der Valk. Instandhouding van het gebouw kost, weten Van der Valk en Flikweert, een hoop geld. Maar de strijd om aan dat geld te komen gaan ze steeds weer graag - en in gezamenlijkheid aan. Flikweert en Van der Valk zijn trots op 'hun' kerk. Van der Valk: „Het is een heel bijzondere kerk met een bijzondere sfeer.” Flikweert: „Wij houden van de gewone wijkgemeente elk jaar een aantal open kerkdagen en dan zie je dat mensen heel verrast zijn door wat ze te zien krijgen.” Van der Valk: „Deze kerk hoort bij Zierikzee.”

Open dag bij mijlpaal Gasthuiskerk

ZIERIKZEE - Ter gelegenheid van het 400-jarig gebruik van de Gasthuiskerk door de hervormde gemeente wordt zaterdag 22 juni open dag gehouden in het Godshuis. Van 11 tot 16 uur kunnen belangstellenden een kijkje komen nemen in de kerk aan het Havenplein. Voor de bezoekers is er koffie en thee en kan er naar orgel- en geluisterd worden. Zaterdagavond gaan de deuren van de Gasthuiskerk open voor een feestelijke bijeenkomst. Het jubileum

onthult de voorzitter van het college van kerkrentmeesters een predikantenbord in oude stijl. Daarop staan de namen van alle predikanten die de afgelopen eeuwen verbonden zijn geweest aan de Hervormde gemeente. Aansluitend verzorgt gemeentearchivaris Huib Uil twee korte lezingen over de historie van de Gasthuiskerk en haar gebruikers. In de pauze wordt het boek 'Gewoon hervormd' gepresenteerd. Het 196 pagina's tellende boek is geschreven

raad André Flikweert. Hij beschrijft de geschiedenis van de gewone wijkgemeente van de hervormde gemeente Zierikzee over de periode van 1940 tot en met 2013. Gemeentelid Marieke Bakens-De Vlieger tekent voor de vormgeving. In het boek zijn veel foto's opgenomen. Ook staan er lijsten in met alle namen van leden van de kerkenraad en kerkvoogdij, kosters en organisten. Het boek is zaterdagavond te koop voor 15 euro. De verkoop

